

WARSZTAT II

Materiały dla uczestnika II warsztatu Lokalnego Ożywienia Społecznego-Gospodarczego

Cztery Zasady Ożywienia Społeczno-Gospodarczego

Zasada 1. Uszczelnienia lokalnych wycieków

Ta zasada skupia się na spowolnieniu lub zapobieżeniu niepotrzebnym wyciekom gotówki z naszego budżetu lokalnego, obszaru lub społeczności. Może się zdarzyć, że nasi mieszkańcy wydają poza lokalnym terenem spore kwoty pieniędzy na towary, które są lub mogłyby być produkowane lokalnie. Pieniądze mogą wyciekać ze społeczności z powodu niewykorzystania wszystkich zasobów (np.: Ile osób naszej społeczności pobiera zasiłki?). Badając sposoby efektywnego wykorzystania niektórych zasobów lokalnych, możemy zaoszczędzić pieniądze i stworzyć okazje gospodarcze zagospodarowując np.: osoby bezrobotne lub niepełnosprawne. Pamiętajmy, że uszczelnienie przecieków owocuje czterema ogólnymi zaletami gospodarczymi: pozwala oszczędzić pieniądze, pomaga zatrzymać firmy w społeczności lokalnej i na obszarze lokalnym, powoduje częstsze wydawanie każdej złotówki w społeczności i na obszarze lokalnym, stanowi atrakcyjną cechę społeczności, która może pomagać w rekrutowaniu nowych przedsiębiorstw, organizacji, instytucji .

Grupy uczestników analizują:

1. W jakich obszarach powstaje niepotrzebny wyciek gotówki?
2. Czy istnieją towary i usługi, które mogłyby być wykonywane lub produkowane lokalnie?
3. Jak wydajemy i wykorzystujemy lokalne zasoby?
4. Na czym możemy zaoszczędzić pieniądze, efektywnie wykorzystać zasoby, aby stworzyć okazje gospodarcze ES?

Zasada 1. USZCZELNIANIE LOKALNYCH WYCIEKÓW

<p>1. Problemy</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjazdy ludzi za pracą • mała aktywność mieszkańców w zakresie działań społecznych • wpływy podatków firm zarejestrowanych poza powiatem • brak wystarczającej promocji regionu • brak specjalistów z zakresu np. ochrony zdrowia, edukacja prywatna • mentalność ludzi- brak gotowości do współpracy • mało rodzi się dzieci • wydawanie pieniędzy gminnych na zadania rządowe • brak stabilności podatkowej • brak odpowiednich kierunków w szkołach 	<p>3. Zasoby, co mamy</p> <ul style="list-style-type: none"> • ludzie • położenie geograficzne- sąsiedztwo Czech • płody rolne • szkoły • duża liczba ośrodków wsparcia dziennego i całodobowej opieki (DPS-y), także dla zagranicy • dobre ziemie pod uprawę, wysoko rozwinięte rolnictwo • media lokalne • tereny atrakcyjne turystycznie • zdolna młodzież
<p>2. Potrzeby</p> <ul style="list-style-type: none"> • tereny pod budownictwo i tereny inwestycyjne • inkubatory przedsiębiorczości • targowiska rolnicze • zdefiniowanie zawodów potrzebnych regionowi(rzemiosła) + edukacja • promocja regionu • chęci do pracy i współpracy • zakłady przetwórcze • środki finansowe potrzebne do realizacji poszczególnych zadań, pomysłów 	<p>4. Nasze możliwości do wykorzystania</p> <ul style="list-style-type: none"> • droga prawna sporu z rządem • fabryka dywanów – Kietrz(muzeum techniki włókienniczej) • środki unijne(nowy okres programowania) • agroturystyka • kampania reklamowa- „ Rozliczanie w powiecie” • promocja lokalnych produktów • kampania całego powiatu • tworzenie grupy zakupowej przedsiębiorców (wspólne zamawianie towaru)

Zasada 2

Wesprzeć istniejące firmy, organizacje pozarządowe, instytucje, podmioty ES

Stosowanie tej zasady pozwala wzmocnić gospodarkę lokalną poprzez wspomaganie, zachęcanie i inwestowanie w istniejące **firmy, organizacje pozarządowe, instytucje, przedsiębiorstwa ekonomii społecznej**. Istniejące przedsiębiorstwa w dużej mierze determinują kulturę społeczności, to podmioty tworzące miejsca pracy, są uzupełnieniem rynku komercyjnego (a nie jego konkurencją). Osoby, które tracą pracę mogą w sektorze ekonomii społecznej być nadal aktywne, nie dołączają do kręgu osób długotrwale bezrobotnych. Osoby, które przechodzą na bezrobocie, stają się potencjalnymi odbiorcami pomocy finansowej państwa, dodatkowo, (co jest chyba najważniejsze) tracą umiejętności społeczne i zawodowe (związane z rynkiem pracy i funkcjonowaniem w społeczeństwie). Przywrócenie, ponowna ich aktywizacja to kolejny wydatek dla państwa. Środki publiczne, użyte na ten cel, będą i tak mniejsze niż te, które trzeba będzie wypłacić bezrobotnym i wykluczonym. A jednocześnie osoby aktywne w gospodarce, III sektorze i sektorze ekonomii społecznej w przyszłości łatwiej znajdą pracę w sektorze rynkowym, niż osoby długotrwale bezrobotne. Gospodarka lokalna opiera się na istniejącej sile roboczej, podaży zasobów, infrastrukturze, wiedzy fachowej i innych składnikach. Umocnienie istniejącej bazy ekonomicznej pozwala zachować i stworzyć nowe miejsca pracy i podnieść, jakość życia. gospodarka lokalna: firmy, organizacje pozarządowe, Ekonomia społeczna dają możliwość tworzenia stałych jak i przejściowych miejsc pracy.

Grupa 2. WSPARCIE ISTNIEJĄCYCH FIRM, ORGANIZACJI I INSTYTUCJI

1.Problemy	3. Zasoby, co mamy
<ul style="list-style-type: none"> • pisanie projektów przez pracodawców dla małych i średnich firm, projekty na linii technologicznej, brak punktów konsultacyjnych do pisania projektów nowo zawiązanych i przyszłych firm • zbyt wysokie odsetki od kredytów • niestabilne prawo (niespójne, wewnętrznie sprzeczne, bardzo często wadliwe) • brak polityki prorodzinnej • migracja młodzieży • utworzenie centrum integracji	<ul style="list-style-type: none"> • samorząd gospodarczy(cech rzemiosł różnych) • lokalne punkty informacji o funduszach UE (lokalne samorzady) • PUP- środki funduszu pracy • infrastruktura pomocy społecznej(OPS, DPS, ŚDS, WTZ, ZAZ, ODP) • szkolnictwo wyczułone na potrzeby lokalnego rynku pracy • potencjał organizacji pozarządowych • lokalizacja firm, branży metalowej(możliwość zatrudnienia fachowców)
2.Potrzeby	4. Nasze możliwości do wykorzystania
<ul style="list-style-type: none"> • przetwórstwo rolno-spożywcze • powołanie centrum informacji społecznej(CIS) • dostosowanie struktury szkolnictwa do potrzeb rynku pracy • zwiększenie promocji regionu(produktów, osiągnięć, możliwości rozwojowych)- „Dobre, bo głubczyckie” • poprawa współpracy władz lokalnych z samorządem gospodarczym • zwiększenie budownictwa mieszkaniowego i wykorzystanie istniejącego potencjału mieszkalnego(dla młodych) • transport kolejowy(odtworzenie)	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość korzystania z pisania projektów, wykorzystania środków unijnych(Izba Rzemieślnicza w Opolu- wydział promocji) • plan zagospodarowania przestrzennego • walory położenia przygranicznego z Czeską Republiką • współdziałanie ludzi i podmiotów społecznych

Zasada 3

Zachęcać do tworzenia nowych lokalnych firm, organizacji, instytucji, podmiotów ES

Ta zasada promuje tworzenie nowych firm. Badania wykazały, że większość nowych miejsc pracy w krajach rozwijających się jest tworzona przez małe, niezależne przedsiębiorstwa. Do sukcesu ekonomii społecznej absolutnie kluczowe jest zakorzenienie w lokalnej społeczności. Obok materialnego wsparcia ekonomii społecznej, władze mogą i powinny tworzyć klimat w stosunku do tego typu działalności. Jednak przedsiębiorstwa społeczne i nie tylko, przez pierwsze pięć lat życia nowych, jest okresem pełnym niebezpieczeństw. Większość z nich upada. Poniższy przykład ma pomóc nam w przeprowadzeniu analizy warunków społecznych gospodarczych.

Pamiętajmy, że społeczność może „zachęcać do tworzenia nowych firm” poprzez jak najlepsze wykorzystanie istniejących zasobów takich jak: zasoby ludzkie i infrastruktura (np. pomieszczenia i budynki po byłych przedsiębiorstwach państwowych). Stworzenie środowiska zachęcającego do przedsiębiorczości oznacza wykorzystanie zasobów, sieci współpracy i postaw, które skłaniają ludzi do zmiany dobrych pomysłów na przedsiębiorstwa ekonomii społecznej.

Przykład wypełnienia Arkusza Roboczego B przez uczestników. Grupy Zachęcać do tworzenia nowych lokalnych PES

Grupa 3.

ZACHĘCANIE DO TWORZENIA NOWYCH FIRM, ORGANIZACJI, INSTYTUCJI

1. Problemy	3. Zasoby, co mamy
<ul style="list-style-type: none"> • procedury tworzenia przedszkoli i żłobków • znalezienie miejsca rozrywki dla osób młodszych i starszych • brak szkoleń dla wolontariuszy • niezagospodarowane tereny atrakcyjnie turystycznie • brak szkół zawodowych specjalistycznych kierunkach • brak wystarczających środków na staże i aktywizację zawodową • brak wkładu własnego przy funduszach unijnych • obciążenia fiskalne(podatki, ZUS-y) • brak kręgielni, lodowisk • brak miejsc do tańca • edukacja taneczna od przedszkola do 108 lat • zapotrzebowanie na kino(przestarzałe) • zbyt mała ilość imprez rozrywkowych • komunikacja miejska, PKP • brak liderów do tworzenia organizacji • przestarzały ośrodek wypoczynkowy	<ul style="list-style-type: none"> • budynki niezagospodarowane • osoby chętne do pracy(bezrobotni i absolwenci szkół średnich) • wysokiej klasy tereny rolnicze • doradcy zawodowi w Urzędach Pracy • Lokalny Punkt Informacyjny • wielokulturowość • organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, OSP, LZS • płaskowyż głubczycki LGD • Baborów- instruktor tańca, aerobiku, fitness • osoby chętne do prowadzenia zajęć tanecznych
2. Potrzeby	4. Nasze możliwości do wykorzystania
<ul style="list-style-type: none"> • wiedza z zakresu tworzenia przedszkoli i żłobków(prywatnych) • opieka nad dziećmi i osobami starszymi • przyjazna pomoc instytucji w pozyskiwaniu środków unijnych(praktyczne) • wprowadzenie ulg podatkowych dla nowych podmiotów i tworzących nowe miejsca pracy • zwiększenie promocji naszego powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • tereny atrakcyjne turystycznie • współpraca przygraniczna • szkoły, nauczycieli • środki unijne • wykorzystanie lokalnych mediów • promowanie lokalnych walorów kulinarnych, obyczajów i tradycji • wsparcie finansowe i rzeczowe większych przedsiębiorstw w zamian za promocję

Zasada 4

Rekrutacja z zewnątrz nowych firm, instytucji, organizacji, PES o profilu uzupełniającym ofertę lokalną

Ta zasada kładzie nacisk na sprowadzenie do naszej społeczności nowych przedsiębiorstw z zewnątrz. Ostrożna i selektywna rekrutacja może pomóc naszej społeczności w znalezieniu **nowych firm, instytucji, organizacji, PES** zdolnych do zaspokojenia potrzeb i wykorzystania zidentyfikowanych przez nas okazji, które mogą być pominięte przez istniejące lub powstające firmy lokalne. Rekrutacja może także pomóc naszej społeczności w wykorzystaniu doświadczeń, w zwiększeniu ilości miejsc pracy oraz utrzymaniu miejsc pracy. Poniższy przykład ma pomóc nam w przeprowadzeniu analizy naszych warunków gospodarczych w ramach Zasady 4: Rekrutowanie nowych potrzebnych PES. Pamiętajmy, że podejście programu Ożywienia Społecznego do rekrutacji kładzie nacisk na zasoby lokalne. Aby udanie „rekrutować nowe potrzebne **nowe firmy, instytucje, organizacje, PES** działania powinny być skierowane na wykorzystanie zasobów kontrolowanych przez społeczność.

Przykład wypełnienia Arkusza Roboczego przez uczestników

Grupa 4.

PRZYCIĄGANIE Z ZEWNĄTRZ POTRZEBNYCH FIRM, ORGANIZACJI, INSTYTUCJI

1.Problemy <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie zawodowe(zwłaszcza absolwentów szkół) • duże bezrobocie wśród osób poszukujących prostej pracy • samo zatrudnienie, tworzenie własnych firm • nie znamy stopnia rozwoju województwa • brak wiedzy o latach 2014-2020 • brak wiedzy o PROW • przekwalifikowanie rolników do działalności pozarolniczej lub około rolniczej	3. Zasoby, co mamy <ul style="list-style-type: none"> • PUP, ZSM, CKRZSR, Cech Rzemiosł • budynki po Spółdzielni Piast, budynki po PGR, RSP, Unii, Spółdzielnia wielobranżowa itp. • wystarczająca liczba osób z doświadczeniem zawodowym (zwłaszcza młodych) • przygotowanie strategii rozwoju powiatu i gmin (Partnerstwo 2020), np. punkt o EFS przy starostwie • budynki po gospodarstwach, czyste środowisko, LGD, nadmiar rąk do pracy
2.Potrzeby <ul style="list-style-type: none"> • dogłębna diagnoza potrzeb przedsiębiorców i możliwości kształcenia przyszłych pracowników • tworzenie miejsc pracy wymagających prostych czynności lub pracy nakładczej • rozwinąć wsparcie dla ludzi zakładających po raz pierwszy działalność • konieczne spotkania o RPO + EFS • konieczna wiedza o PROW • wsparcie biznesowe dla tworzonych firm i innych inicjatyw przez rolników, stworzenie punktów informacyjnych	4. Nasze możliwości do wykorzystania <ul style="list-style-type: none"> • instytucje badające rynek pracy(WUP=, Porozumienie Nysa 2020 • wsparcie inwestorów w tworzeniu miejsc pracy, firm • inkubator przedsiębiorczości, centralne doradztwo biznesowe • Urząd wojewódzki, WUP, PARP • ARM i R, Urząd Marszałkowski • Ministerstwo Rolnictwa .